

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**ЮРИДИЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ**

СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольних робіт з дисципліни
«Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини»
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
заочної форми навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

До друку, у світ дозволяю

Проректор _____

Протокол № *від* *2024р.*

Укладачі

Галина ТАТАРЕНКО
Олександр МЕЗЕРЯ

*Весь цифровий і фактичний матеріал
Бібліографічні відомості перевірені,
Написання одиниць відповідає стандартам*

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольних робіт з дисципліни
«Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини»
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
заочної форми навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри конституційного права
Протокол № «01/01» від 8 січня 2024 р.

Київ– 2024

УДК 341

Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», за освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО» заочної форм навчання. Укладачі: Татаренко Г.В., Мезеря О.А. – Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. – 76 с.

Методичні вказівки містять перелік завдань для виконання контрольної роботи з дисципліни «Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини» (для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», за освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО» заочної форм навчання). У кожному варіанті контрольної роботи сформульовані основні теоретичні питання, які мають бути висвітлені у вигляді презентації; містяться завдання тестового характеру; поданий список рекомендованих джерел.

Укладачі: Г.В. Татаренко, к.ю.н., проф.

О.А. Мезеря, к.іст.н., доц.

Відповідальний за випуск:

Г.В. Татаренко, проф.

Рецензент:

Антоненко, доц.

Навчальна дисципліна «Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини» відіграє важливу роль під час підготовки фахівців за спеціальністю 081 «Право». В умовах євроінтеграційних процесів, входження України як демократичної і правової держави до світового співтовариства вивчення цієї дисципліни має особливе значення та надає здобувачам вищої освіти широкий діапазон світоглядних уявлень із вищезазначених питань, які розкривають становлення та розвиток інституту міжнародного захисту прав людини на універсальному і регіональному рівнях; обсяг основоположних прав людини; основні питання щодо правової та інституційної основи захисту прав окремих категорій осіб; діяльність спеціалізованих органів та інституцій універсального й регіонального рівнів, до компетенції яких віднесено захист прав людини тощо.

Метою цієї дисципліни є надання систематизованого матеріалу у сфері міжнародного захисту прав людини шляхом формування у здобувачів вищої освіти таких основних загальних та професійних компетентностей, а саме:

- здатності застосовувати отримані знання у професійній діяльності, а також до безперервного та активного навчання, самовдосконалення та підвищення кваліфікації;

- знання та розуміння предмета навчальної дисципліни «Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини»;

- здобуття науково-теоретичних знань та набуття практичних навичок про сутність та правову природу прав і свобод людини, форми їх реалізації, а також про систему національних та міжнародних засобів захисту прав і свобод людини.

Завдання навчальної дисципліни

- надати цілісні й систематизовані знання про міжнародний захист прав людини, а саме:

- розгляд основних підходів та наукових засад дослідження прав людини;
- формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань щодо юридичного механізму захисту прав людини;
- формування понятійного апарату, що використовується в межах юридичного механізму захисту прав людини та вміння ним користуватися;
- поглиблення знань прикладного характеру щодо механізмів захисту прав людини, передбаченими вітчизняним законодавством та міжнародною практикою;
- здобуття теоретичних та практичних знань про правову природу та юридичну сутність прав і свобод людини, форми та способи їх реалізації, а також про рівні та складові елементи юридичного механізму захисту прав і свобод людини; набуття професійних практичних навичок щодо визначення, обрання та реалізації найбільш ефективних засобів захисту прав людини.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини» здійснюється на основі знань, отриманих з навчальних дисциплін «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Міжнародне право».

Звертаємо вашу увагу на те, що з метою запобігання та виявлення плагіату у роботах студентів, розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування та відповідно до положень Закону України «Про вищу освіту» щодо академічної доброчесності, Методичних рекомендацій для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності

(<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text> або https://moodle.snu.edu.ua/pluginfile.php/216177/mod_resource/content/1/Methods_2019%20%20Final.pdf), Кодексу академічної етики Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (https://snu.edu.ua/docs/univer/kodeks_academ_etyky_snu.pdf), фундаментальних принципів академічної доброчесності (https://moodle.snu.edu.ua/pluginfile.php/216178/mod_resource/content/1/Fundamental_Values_version_in_Ukrainian.pdf) та Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в СНУ ім. В. Даля за посиланням: <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polozhennya-pro-akademichnyj-plagiat-2018.pdf>, на неприпустимість його допущення. З огляду на вищевикладене контрольна робота буде перевірена на унікальність тексту засобами *AntiPlagiarizm.net*. Перед поданням роботи на перевірку ви можете перевірити її самостійно на *E-Campus* за посиланням: <http://mdl.snu.edu.ua/course/index.php?categoryid=2>

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБОТ

Контрольна робота повинна виявити уміння студентів самостійно аналізувати проблеми міжнародного захисту прав людини, спроможність давати аргументовані відповіді на поставлені питання із застосуванням відповідних нормативно-правових актів, ступінь засвоєння основних термінів, категорій та понять науки міжнародного права прав людини. Текст контрольної роботи повинен бути відредагованим, стилістично витриманим як будь-яке наукове дослідження.

Контрольні роботи спрямовані на досягнення наступних результатів:

Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу джерел міжнародного права та права ЄС;

Здатність застосовувати знання міжнародно-правових норм у практичних ситуаціях;

Здатність та розуміння предметної області міжнародного права прав людини та права ЄС та розуміння професійної діяльності;

Здатність вчитися і володіти сучасними знаннями у сфері міжнародного права прав людини та права ЄС;

Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття та елементи правового механізму міжнародного права прав людини та права ЄС;

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості у сфері міжнародного права прав людини та права ЄС;

Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння і тлумачення чинного міжнародного законодавства.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів міжнародно-правового захисту й забезпечення прав та інтересів громадян.

Здатність до логічного, критичного, системного аналізу документів; розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносин.

Робота виконується за однією із запропонованих тем. Метою кожної контрольної роботи є перевірка:

1) засвоєння студентами понятійного апарату міжнародного гуманітарного права;

2) вміння коментувати теоретичні положення щодо застосування норм міжнародного права прав людини;

3) вміння користуватися міжнародно-правовими актами;

4) вміння застосовувати набуті теоретичні знання з курсу для вирішення питань, що виникають на практиці;

5) формування у студентів знань щодо суті і змісту міжнародно-правових явищ що стосуються дотримання норм, які регулюють міжнародне право прав людини та право ЄС, набуття навичок щодо самостійного розв'язання практичних завдань, правильного застосування норм міжнародного права прав людини та права ЄС.

При написанні контрольної роботи з дисципліни «Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини» студенти використовують елементи наукових досліджень у формі наукового пошуку, готують огляд літератури і розробляють пропозиції, що містять елементи новизни з теми роботи; узагальнюють передовий практичний досвід, застосовують загальнонаукові та конкретно-наукові методи, методи наукового пізнання, теоретичних досліджень, а також застосування логічних законів і правил, залучають комп'ютерну та організаційну техніку, інформаційні технології.

Обов'язковою умовою успішного виконання контрольної роботи є:

- попереднє вивчення навчального матеріалу;
- володіння змістом міжнародних нормативно-правових актів в сфері міжнародного права прав людини та права ЄС,
- ознайомлення із монографічними дослідженнями;
- вивчення навчальних і навчально-методичних посібників та підручників.

На початку виконання контрольної роботи студенти повинні ознайомитись з методичними рекомендаціями, а також із рекомендованою літературою.

3. ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

3.1 Загальні вимоги

Контрольна робота виконується в письмовій формі. Її обсяг не повинен перевищувати 10-15 сторінок, або 15-25 слайдів. Робота має бути виконана самостійно, написана грамотно, розбірливим почерком або надрукована на комп'ютері українською мовою. Закреслення, вставки, довільні скорочення слів (крім загальноприйнятих) і будь-які позначення не дозволяються.

Для написання (друку) тексту роботи рекомендується використовувати стандартні аркуші білого паперу формату А 4 (210 x 297 мм), складені або підшиті до папки. Усі сторінки мають бути пронумеровані арабськими цифрами.

За комп'ютерного способу виконання роботи текст друкують через півтора інтервали; – з розрахунку не більш 30 рядків на сторінці за умови рівномірного її заповнення та розміром шрифту не менше 14.

Текст контрольної роботи друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Шрифт друку має бути чітким, стрічка – чорного кольору середньої жирності. Під час виконання роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності тексту.

Графічні неточності, друкарські помилки і описки, які виявлено в процесі написання контрольної роботи, можна виправити підчищенням або зафарбуванням спеціальною білою фарбою і нанесенням на те саме місце виправленого тексту.

У кінці роботи вказується використана література, ставиться дата і підпис. Обов'язково слід залишати чистий аркуш паперу для рецензента.

Теоретичну частину контрольної роботи можливо виконувати ще у декількох варіантах:

а) письмової відповіді на запитання, з обов'язковим оформленням посилань на джерела інформації та списку літератури. Обсяг відповіді має відповідати повному розкриттю змісту питання (описано вище);

б) презентації Power Point/Google презентацій, з обов'язковим оформленням списку літератури та за необхідністю посилань на джерела інформації. Кількість слайдів презентації має відповідати повному розкриттю змісту питання;

в) тез або наукової статті на конференцію за актуальною тематикою у рамках курсу, яка визначається спільно з викладачем. Обсяг тез – до 5-ти сторінок та статті – від 6 сторінок (див. вимоги відповідної конференції);

г) есе за актуальною тематикою у рамках курсу, що має містити індивідуальні аргументовані думки та враження за обраним питанням. Обсяг має відповідати повному розкриттю змісту питання.

Теоретична частина має на увазі самостійну творчу роботу студента, що передбачає вільне володіння та застосування спеціальної юридичної і наукової термінології, обов'язкові посилання на джерела, які були використані під час написання роботи, власні висновки.

3.2 Нумерація сторінок

Сторінки контрольної роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту контрольної роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті аркушу без крапки в кінці. Нумерацію сторінок необхідно проставляти без знаку №.

Першою сторінкою контрольної роботи є титульна сторінка, яку включають до загальної нумерації сторінок тексту. Номер сторінки на титульній сторінці не проставляють.

3.3 Подання текстового матеріалу

Текстовий матеріал контрольної роботи може бути досить різноманітним. Тобто при оформленні тексту контрольної роботи необхідне знання особливих техніко-орфографічних правил (наприклад, використання складних числівників, літерних позначень, цитат, посилання та інше).

Кількісні числівники, якщо вони прості, пишуться словами. Наприклад, на п'ятий день (не на 5 день), в двох аспектах (не в 2 аспектах).

Складні кількісні числівники пишуться цифрами, за винятком тих, якими починається абзац (такі числівники пишуться словами). Числа зі скороченим позначенням одиниць виміру пишуться цифрами. Наприклад, 7 л, 24 кг. Після скорочення «л», «кг» та інше крапка не ставиться.

Кількісні числівники при запису їх арабськими цифрами подаються без нарощення (відмінкових закінчень), якщо вони супроводжуються іменниками. Наприклад, на 20 сторінках (не на 20-ти сторінках).

Прості та складні порядкові числівники пишуться словами. Винятком є випадки, коли написання порядкового номера обумовлено традицією. Наприклад, 4-й Український фронт.

Після порядкових числівників, позначених арабськими цифрами, якщо вони стоять після іменника, до якого відносяться, відмінкові закінчення не ставляться. Наприклад, у розділі 2.

Також при написанні тексту контрольної роботи можливе застосування таких скорочень:

- ✓ літерні абревіатури. Наприклад, ВАК – Вища атестаційна комісія;
- ✓ складноскорочені слова. Наприклад, профспілка – професійна спілка;
- ✓ умовні графічні скорочення за частинами слів та початковими літерами. Наприклад, та ін. – та інше, і т.д. – і так далі, див. – дивись, ст. – століття, р. – рік, м. – місто, с. – сторінка, проф. – професор, доц. – доцент.

3.4 Титульна сторінка

Відомості, що розташовуються на титульній сторінці, студент може подавати у будь-якому вигляді, але ця інформація повинна бути припустимою з етичної точки зору та встановлених вимог і з використанням конкретних стилів та шрифтів тексту.

На титульній сторінці контрольної роботи вказуються:

- ✓ назва міністерства, до системи якого належить ЗВО, назва університету (інституту), назва кафедри, на який вона виконувалась;
- ✓ посередині, дещо нижче, великими літерами пишеться повна назва теми контрольної роботи;
- ✓ нижче, ліворуч – контрольна робота студента (студентки), курс, факультет, шифр групи, прізвище, ім'я та по батькові студента, а також прізвище та ініціали викладача з вказівкою його посади, наукового звання та наукового ступеня;
- ✓ в кінці сторінки посередині рядка ставиться рік і місце виконання роботи, при цьому слова «рік» або скорочення «р» не вживаються.

Переноси слів у заголовках титульної сторінки не допускаються.

Титульна сторінка враховується при оформленні, але не нумерується (зразок оформлення подано в додатку А).

3.5 Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів повинен розташовуватись двома колонками. Ліворуч в алфавітному порядку наводять умовні позначення, символи, скорочення, одиниці і терміни, праворуч – їх детальне розшифрування.

3.6 Посилання

Контрольна робота також оцінюється за рівнем використання бібліографічного апарату, який є своєрідним ключем до джерел, які були використані студентом при її написанні.

При написанні контрольної роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали з яких наводяться у контрольній роботі, або на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, завдання, питання контрольної роботи. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, надають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, обсяг, інші вихідні дані. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тому разі, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання, або коли студент хоче показати еволюцію у поглядах автора.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися загальноприйнятих вимог. Кожний бібліографічний запис починають з нового рядка з порядковою нумерацією.

Посилання в тексті контрольної роботи на використані джерела повинні бути позначені тим порядковим номером, яким воно записано у списку використаної літератури з виділенням двома квадратними дужками. Наприклад: «... у дослідженнях таких науковців [1 – 5] ...».

Припускається наведення посилань на джерела у виносках, при цьому оформлення посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Приклад:

Цитата у тексті контрольної роботи: «Вивчаючи підручник, навчальний посібник тощо, студент повинен розуміти, що формулювання питань та наукові категорії, сформульовані у різних джерелах можуть розходитися. Для пошуку відповіді на питання, на яке, на перший погляд, немає відповіді, студент повинен спочатку уявити сутність питання, а потім шукати на нього відповідь» [7, с. 6]».

3.7 Оформлення бібліографічного опису списку джерел до контрольної роботи

Монографії

- Лисик В.М. Правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста у міжнародному праві: монографія. – Одеса: Фенікс, 2012. – 208 с.
- Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретико-правова модель : монографія / Л. Р. Наливайко. – Х. : Право, 2009. – 600 с.

Навчальні посібники одного, двох або трьох авторів

- Міжнародне гуманітарне право: Навч. посібник / Під загальною ред. В.П. Базова. – К.: Варта, 2000.
- Годованець В. Ф. Конституційне право України : навч. посіб. / В. Ф. Годованець. – К. : МАУП, 2005. – 360 с.
- Колодій А. М. Права людини і громадянина в Україні : навч. посіб. / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 366 с.

Навчальні посібники чотирьох і більш авторів

- Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін : навч. посіб. / О. В. Філонов, В. М. Субботін, В. В. Пашутін, І. Я. Годоров. – К. : Знання, 2006. – 215 с.
- Конституційне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2008. – 416 с.
- Практичний курс тлумачення правових актів: навчальний посібник для суддів і кандидатів на посади суддів. / І.Л. Самсін, В.Г. Ротань, А.Г. Ярема та ін. За редакцією І.Л. Самсіна. – Х.: Право, 2014. – 488 с.

Багатотомні видання

- Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. – Т. 1 : А-Г. – 672 с.

Перекладні видання

- Гердеген М. Міжнародне право / Пер. з нім. Р. Корнута. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.

Словники

- Наливайко Л. Р. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права (Explanatory Terminological Dictionary on Constitutional

law) / Л. Р. Наливайко, М. В. Беляєва. – 2-е вид. допов. – Запоріжжя : Дніпровський металург, 2010. – 304 с.

Дисертації

▪ Наливайко Л. Р. Конституційно-правова відповідальність: питання теорії та практики: дис. ... к.ю.н. : 12.00.02 / Наливайко Лариса Романівна. – К., 2000. – 180 с.

Автореферати дисертації

▪ Барсуков К.В. Адміністративно-правове забезпечення проходження служби працівниками органів внутрішніх справ у складі міжнародних миротворчих підрозділів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / К. В. Барсуков; Держ. НДІ МВС України. – К., 2010. – 20 с.

Стаття з журналу

▪ Гогоша О. Участь Міжнародного комітету Червоного Хреста у гуманітарних місіях та операціях ООН. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2012. – №31. – С. 95-102.

▪ Наливайко Л. Р. Поняття політичної функції Української держави / Л. Р. Наливайко, М. В. Беляєва // Бюлетень Міністерства юстиції України . – 2011. – № 10. – С. 35-40.

▪ Nalivayko L. R. Performance problems of the Ukrainian state in social sphere / L. R. Nalivayko // European Journal Of Natural History (London). – 2006. – № 5. – P. 85-86.

Стаття з газети

▪ Медведчук В. Ідея парламентаризму та її реалізація в Україні / В. Медведчук // Голос України. – 2003. – 13 вересня. – С. 8-9.

Стаття з матеріалів конференцій, семінарів та інших

▪ Татаренко Г.В. Ментальні та правові аспекти державної політики щодо соціальних зв'язків з тимчасово окупованими територіями // Матеріали

всеукраїнської науково-практичної конференції «Взаємодія норм міжнародного і національного права крізь призму процесів глобалізації та інтеграції» від 08.12.2022. – С.34-35.

▪ Беляєва М. В. Недержавні інституції в механізмі реалізації політичної функції Української держави // Правовий вимір сучасних реформаційних процесів в Україні: Всеукраїнська науково-практична конференція, 21-22 жовтня 2011 р., у 2-х частинах. – Львів :Західноукраїнський організація «Центр правничих ініціатив», 2011. – Ч. I. – 120 с. – С. 18-20.

Конвенції

▪ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року // Офіційний вісник України. – 1998 р. – № 13.

▪ Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 7 листопада 1997 року (Витяг) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2001. – № 11. – С. 69-77.

Нормативно-правові акти

▪ Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141 ; Офіційний вісник України. – 2010. – №72/1 Спеціальний випуск. – С. 15. – Ст. 2598.

▪ Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.

▪ Про Державний Гімн України : Закон України від 6 березня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 24. – Ст. 163.

▪ Про державні символи України : Постанова Верховної Ради України від 3 вересня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 45. – Ст. 241.

Мережа Інтернет

▪ Концепція (основи державної політики) національної безпеки України від 16 січ. 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

Варіант 1

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА (Орієнтовний зміст презентації: Становлення ідеї прав людини. Чотири покоління прав людини. Правовий статус особи: поняття,

види. Поняття та класифікація основоположних прав і свобод людини й громадянина. Загальні міжнародно-правові стандарти основних прав і свобод людини та громадянина. Міжнародно-правові гарантії дотримання прав людини і громадянина. Європейська система захисту прав людини)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Критерії обмеження свободи слова були вперше чітко встановлені:

- а) Статутом ООН 1945 р.;
- б) Віденською Конвенцією 1969 р.;
- в) Французькою декларацією прав людини і громадянина 1789 р.;
- г) Загальною декларацією прав людини 1948 р.

2. До яких прав належить право на життя:

- а) цивільних;
- б) політичних;
- в) особистих;
- г) соціально-економічних.

3. Яка із конвенцій гарантує на міжнародному рівні рівний доступ з громадянами країни до навчальних закладів працівникам-мігрантам?

- а) Конвенція Міжнародної організації праці «Про трудящих-мігрантів» 1949 р.;
- б) Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.;
- в) Загальна декларація прав людини 1948 р.;
- г) Європейська Конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів 1977 р.

4. Загальна декларація прав людини забезпечує:

- а) надання медичної допомоги полоненим;
- б) правовий характер діяльності підприємців;
- в) захист цивільного населення під час війни;
- г) захист честі та гідності людини.

5. За яким принципом із моменту народження права людини належать кожній особі?

- а) законності;
- б) неподільності;
- в) універсальності;
- г) невідчужуваності.

6. Згідно з ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, приклад правомірного обмеження права на свободу та особисту недоторканність наведений у такому випадку:

- а) під час перетину державного кордону затримання особи компетентними працівниками особами для додаткової перевірки;
- б) заборона в'їзду особі до держави не громадянства;
- в) законний арешт для забезпечення виконання обов'язку, встановленого законом;
- г) засіб покарання затримання учнів після занять.

7. Яке з наведених прав може підлягати втручанню з боку держави «для забезпечення контролю за користуванням майном» відповідно до прав, які підлягають захисту на основі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

- а) право на справедливий судовий захист;
- б) право на свободу вираження переконань;
- в) право на захист власності;
- г) право на повагу до сімейного та приватного життя.

8. Відповідно до ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, в якому з варіантів правильно сформульовано випадок правомірного позбавлення свободи?

- а) законне затримання осіб із метою охорони моралі;
- б) законне затримання осіб для збору інформаційних даних;
- в) законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань;
- г) усі варіанти відповідей є правильними.

9. Якою статтею Загальної Декларації прав людини захищається право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції:

- а) 12;
- б) 10;
- в) 15;
- г) 13.

10. Як потрібно кваліфікувати примусове перебування психічнохворої особи, на підставі рішення суду, у лікарні закрито-того типу згідно зі ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції прав людини та основоположних свобод?

- а) ст. 5 Конвенції не застосовується до такої ситуації, оскільки особа є психічнохворою;
- б) як покарання;
- в) як позбавлення свободи;
- г) як медична процедура.

Варіант 2

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ІНСТИТУЦІЙНІ ТА КОНВЕНЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ (Орієнтовний зміст презентації: Міжнародно-правові стандарти прав людини. Становлення міжнародної системи захисту прав людини. Універсальні та регіональні механізми захисту прав людини. Конвенційні механізми захисту прав людини в системі ООН. Інституційні механізми захисту прав людини)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Міжнародне право захисту прав людини сформувалось як самодостатня галузь міжнародного права:

- а) за часів Ліги Націй;
- б) після Другої світової війни;
- в) після розпаду Радянського Союзу;
- г) жодна із зазначених відповідей не правильна.

2. Механізм міжнародного захисту прав людини – це:

а) система міжнародних (міждержавних) органів і організацій, що діють із метою здійснення міжнародних стандартів прав і свобод людини чи їх відновлення у випадку порушення;

б) органи й організації, які поширюють свою діяльність на весь світ, незалежно від державних і регіональних кордонів;

в) суб'єкти міжнародного права, діяльність яких поширюється у межах певного континенту;

г) договірні норми, що регламентують структуру та порядок функціонування контрольних, імплементаційних механізмів, призначених забезпечити виконання цих зобов'язань.

3. До функції та повноважень Генеральної Асамблеї ООН належить:

а) проводить дослідження та складає доповіді з міжнародних питань в економічній сфері;

б) розглядає і затверджує бюджет ООН;

в) проводить дослідження та складає доповіді з міжнародних питань у соціальній сфері;

г) проводить дослідження та складає доповіді з міжнародних питань у культурній сфері.

4. Правом подавати скарги до Комітету ООН з прав людини наділені лише індивіди, які знаходяться під юрисдикцією держави-учасниці Факультативного протоколу до:

а) Загальної Декларації прав людини;

б) Міжнародного пакту про громадянські і політичні права;

в) Міжнародного пакту про соціальні, економічні і культурні права;

г) Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод.

5. Система захисту прав людини, що існує в межах ООН, є:

- а) системою захисту прав людини, що охоплює Західну Європу і США;
- б) універсальною інституційною системою прав людини;
- в) системою захисту прав людини, що існує на регіональному рівні;
- г) контрольним механізмом щодо реалізації міжнародно-правових стандартів прав людини.

6. Органами ООН, до компетенції яких безпосередньо належать питання прав людини, не є:

- а) Економічна та Соціальна Рада;
- б) Генеральна Асамблея;
- в) Верховна Палата ООН з прав людини;
- г) Верховний комісар ООН з прав людини.

7. Який із зазначених міжнародно-правових актів характеризується найрозвинутішим контрольним механізмом щодо дотримання його положень:

- а) Європейська конвенція з прав людини та основних свобод;
- б) Загальна декларація прав людини;
- в) Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права;
- г) Міжнародний пакт про громадянські і політичні права.

8. До повноважень якого з конвенційних органів з прав людини належить проведення розслідувань?

- а) Комітету проти катувань;

- б) Комітету з прав дитини;
- в) Комітету з прав людини;
- г) Комітету з економічних, соціальних і культурних прав.

9. Який з цих органів є основним судовим органом ООН?

- а) Міжнародний суд ООН;
- б) Постійна палата Міжнародного арбітражу;
- в) орган з вирішення спорів ООН;
- г) Постійна палата Міжнародного правосуддя ООН.

10. Які основні функції та повноваження Економічної і Соціальної Ради ООН?

- а) розглядає загальні принципи співробітництва в справі підтримання міжнародного миру і безпеки;
- б) організовує дослідження і надає рекомендації з метою сприяння міжнародному співробітництву в політичній сфері;
- в) проводить дослідження та складає доповіді з міжнародних питань в економічній сфері;
- г) організовує дослідження та надає рекомендації з метою сприяння міжнародному співробітництву в економічній сфері.

Варіант 3

1.

2. **Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).**

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА (Орієнтовний зміст презентації: Створення та структура ЄСПЛ. Юрисдикція ЄСПЛ Критерії прийнятності скарги та їх правова

аргументація. Види заяв, що подаються до ЄСПЛ, та вимоги до їх структури. Можливість дружнього врегулювання справи. Виконання рішень ЄСПЛ. Нагляд Комітету міністрів Ради Європи за виконанням рішень ЄСПЛ. Функції Уповноваженого у справах ЄСПЛ. Пілотні рішення. Судова практика ЄСПЛ як джерело права)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Чи може держава, згідно з ст. 10 «Свобода вираження поглядів» Конвенції, обмежувати свободу вираження поглядів?

- а) так, якщо це передбачено законом;
- б) так, якщо це передбачено Основним Законом держави;
- в) так, якщо це не суперечить іншим свободам;
- г) ні, оскільки такої мети немає у вказаній статті Конвенції.

2. Світоглядні уявлення людини – це:

- а) внутрішнє бачення людини свого життя та життя інших людей;
- б) система поглядів на світ загалом, на місце людини у реальній дійсності, її ставлення до цього світу;
- в) основні цілі життя та цінності людини, які вона транслює іншим в обов'язковому порядку;
- г) погляд і власні роздуми щодо свого життя.

3. Чи має право держава та її органи на основі «Свободи вираження поглядів» Конвенції нав'язувати суспільству своє бачення на вираження поглядів?

- а) так, якщо це дозволяє закон;

б) так, якщо це передбачено міжнародними документами, які ратифікувала ця держава;

в) може вчиняти такі дії за будь-яких умов;

г) ні, не може вчиняти такі дії.

4. Що є найважливішими елементами світогляду людини?

а) почуття, знання, ідеали, погляди, переконання, слово, уявлення, воля, віра;

б) знання, віра, освіта, навчання, передача інформації;

в) воля, свобода, права;

г) думки, освіта, досвід, практика.

5. Відповідно до тлумачення ст. 10 Конвенції, погляди – це:

а) певні знання про яке-небудь явище, предмет, про людські явища, загалом про суспільні відносини;

б) знання людини про світ загалом в єдності з вираженим ставленням особистості до цих явищ, предметів тощо;

в) певні знання про яке-небудь явище, предмет, про людські явища, загалом про суспільні відносини, процеси, про світ в цілому в єдності з вираженим ставленням особистості до цих явищ, предметів;

г) державні думки, певні погляди на що-небудь, державне ставлення до чогось, тобто з погляду кого-небудь, чого-небудь, з того чи іншого боку.

6. На чому базуються погляди, власні бачення, переконання людини?

а) на знаннях, досвіді, на рівні інтелекту, на рівні усвідомленості, на світоглядному базисі людини, на середовищі, де вона мешкає та розвивається, на культурному осередку, на психологічних властивостях та

інших чинниках, які так чи інакше (негативно або позитивно) впливають на ці погляди та переконання;

б) на психологічних властивостях та інших соціальних чинниках які так чи інакше (негативно або позитивно) впливають на ці погляди та переконання;

в) на державному досвіді, на рівні інтелекту держави, на рівні усвідомленості суспільства та історичному середовищі побудови та функціонування держави, й культурному осередку держави серед інших держав світу;

г) на позитивних і негативних чинниках суспільства, політичних партій, держави загалом, а також на знаннях, досвіді цієї держави та її місця на міжнародній арені.

7. Свобода слова – це:

а) право людини або спільноти людей вільно висловлювати свої ідеї або думки без небезпеки помсти, цензури, санкцій та з можливістю захисту з боку держави цього права в законний спосіб;

б) одна з найважливіших громадянських свобод, яка встановлена та закріплена на законодавчому рівні та яка передбачає таке висловлювання в рамках державної політики та напряму розвитку держави;

в) право людини на вільне вираження своїх поглядів і переконань;

г) політична та соціальна пропаганда людей і держави.

8. В який спосіб і за допомогою якого методу виявляється таке право, як свобода вираження поглядів?

а) виявляється і в усній, і в письмовій формі;

б) за допомогою свободи преси, засобів масової інформації, радіо- та телемовлення тощо;

в) лише в письмовій формі, і лише через мережу інтернет тієї чи іншої держави;

г) вираження здійснюється через політику держави та соціальну інформацію про сфери діяльності людини.

9. Які основні міжнародні нормативно-правові документи, що закріплюють ст. 10 Конвенції, Ви знаєте?

а) Загальна декларація прав людини;

б) Конвенція про захист прав людини і основних свобод;

в) Конституція України;

г) все перелічене.

10. Відповідно до норм міжнародного права, обмеження на свободу слова повинні відповідати трьом умовам. Яким саме?

а) вони повинні строго узгоджуватися із законом, мати праведну мету, повинні бути необхідними й адекватними для досягнення цієї мети;

б) захист зі сторони держави, обов'язковий характер, на-явність демократичних принципів у розгляді та в разі порушення вказаного права;

в) мати рекомендаційний характер, мати вплив зі сторони держави та державних органів, бути лише висвітлені в усній формі;

г) обмеження можуть бути лише громадських і соціальних переконань та поглядів, які встановлені державою, повинно відповідати політиці держави та мати демократичний характер

Варіант 4

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

НЕГАТИВНІ ТА ПОЗИТИВНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВ У КОНТЕКСТІ СТ. 3 «ЗАБОРОНА КАТУВАННЯ» ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ З ПРАВ ЛЮДИНИ (Орієнтовний зміст презентації: Аналіз термінів і сфери дії ст. 3 Європейської конвенції з прав людини та основоположних свобод. Позитивні та негативні обов'язки держав у сфері застосування ст. 3 Європейської конвенції)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Відповідно до змісту ст. 6 «Право на справедливий суд» Європейської конвенції, до якого моменту вважається невинуватою особа, яку звинувачено у вчиненні кримінального правопо-рушення?

- а) доки її вину не буде доведено у законному порядку;
- б) доки вона не отримає кваліфікованої допомоги адвоката;
- в) доки докази винуватості не встановить ЄСПЛ;
- г) до підписання обвинувального акта.

2. Відповідно до Європейської конвенції, що з указанного на-лежить до процесуальних прав, які має кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення?

а) допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;

б) бути негайно і детально допитаним зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього;

в) використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд виключно на платній основі за особисті кошти;

г) вимагати кримінального покарання для суду, який допустив наявність судової помилки, внаслідок якої особа зазнала покарання в результаті такого засудження.

3. Яка з наведених обставин не може бути підставою для обмеження публічності судового розгляду (щодо доступу преси та публіки) відповідно до п. 1 ст. 6 Європейської конвенції?

- а) в інтересах захисту комерційної таємниці;
- б) в інтересах громадського порядку чи національної безпеки;
- в) якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін;
- г) в інтересах моралі.

4. Через який строк, відповідно до Європейської конвенції, рішення палати ЄСПЛ набуває статусу остаточного?

- а) через три місяці від дати постановлення рішення;
- б) через один місяць від дати постановлення рішення;
- в) через два місяці від дати постановлення рішення;
- г) через шість місяців від дати постановлення рішення.

5. Якими повинні бути дії судді у разі виявлення в судовому процесі відсутності перекладу рішення/ухвали ЄСПЛ чи ухвали ЄКПЛ?

- а) використовується оригінальний текст рішення/ухвали ЄСПЛ чи ухвали ЄКПЛ;
- б) розгляд справи зупиняється до отримання Судом перекладу рішення/ухвали;
- в) у розгляді справи повинно бути відмовлено;
- г) до справи терміново залучається перекладач.

6. Яким законом України визначено порядок посилання на Європейську конвенцію і практику ЄСПЛ?

- а) Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»;
- б) Законом України «Про забезпечення права на справедливий суд»;
- в) Законом України «Про судоустрій і статус суддів»;
- г) Законом України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції».

7. Яке з перелічених прав обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення не передбачено ст. 6 «Право на справедливий суд» Європейської конвенції?

- а) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- б) вимагати перевірки детальної поінформованості зрозумілою мовою про характер і причини обвинувачення;
- в) вимагати перевірки надання юридичної допомоги захисника;
- г) вимагати перевірки одержання безоплатної допомоги пе-рекладача, якщо він не розуміє мови, що використовується в суді.

8. Що може бути підставою надання безоплатної правової допомоги особі, яка обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, виходячи зі змісту ст. 6 Європейської конвенції?

- а) відсутність коштів у поєднанні з наявністю інтересів правосуддя щодо надання безоплатної правової допомоги такій особі;
- б) відмова особи, яка обвинувачується, захищати себе особисто;
- в) брак достатніх коштів для оплати юридичної допомоги захисника;

г) якщо суд зацікавлений у наданні безоплатної правової допомоги особі.

9. Яким із перелічених критеріїв керується ЄСПЛ при ви-значенні рівня незалежності судового органу відповідно до ст. 6 Європейської конвенції?

- а) усі перелічені варіанти відповідей є правильні;
- б) процедуру призначення на посаду суддів;
- в) тривалість терміну повноважень суддів;
- г) гарантії від зовнішнього тиску.

10. У чому полягало порушення статті 6 «Право на справедливий суд» Європейської конвенції, констатоване у справі ЄСПЛ «Пантелеєнко (Panteleuyenko) проти України»?

- а) порушення принципу презумпції невинуватості;
- б) необґрунтованому обмеженні права заявника на допит свідків, свідчення яких були вирішальними у справі;
- в) порушення права на одержання безоплатної допомоги перекладача;
- г) надмірний формалізм у тлумаченні процесуальних норм.

Варіант 5

1. Створити презентацію (1-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

НЕГАТИВНІ ТА ПОЗИТИВНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВ У КОНТЕКСТІ СТ. 3 «ЗАБОРОНА КАТУВАННЯ» ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ З ПРАВ ЛЮДИНИ (Орієнтовний зміст презентації: Засоби правового захисту від катувань у контексті застосування ст.ст. 3, 13 Конвенції, Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання, а також інших

механізмів у системі РС. Практика ЄСПЛ щодо застосування та тлумачення положень ст. 3 Конвенції)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Котре з перелічених прав ст. 8 ЄКПЛ не захищає?

- а) безпечне довкілля;
- б) шлюб;
- в) сімейне життя;
- г) житло.

2. Відповідно до ст. 8 ЄКПЛ і протоколів до неї, кожен має право на повагу до приватного і сімейного життя, що передбачає загальні положення захисту:

- а) житла і кореспонденції;
- б) свободи думки;
- в) свободу релігії;
- г) усі варіанти відповідей правильні.

3. Виходячи зі змісту ЄКПЛ, чи порушені норми ст. 8 у випадку присутності студентів медичного коледжу під час пологів:

- а) не порушені, оскільки така присутність передбачена внутрішнім розпорядженням медичного закладу;
- б) не порушені, якщо студенти проходять медичну практику у цьому медичному закладі;
- в) порушені, якщо жінка не давала згоди на їх присутність;
- г) порушені, якщо немає дозволу головного лікаря медично-го закладу.

4. У яких випадках органи державної влади можуть втручатися у права, гарантовані ст. 8 Конвенції:

- а) не можуть здійснювати втручання у жодному випадку;
- б) коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві;
- в) коли втручання є необхідним для національної безпеки і здійснюється на підставі рішення суду;
- г) коли втручання не суперечить конституції держави-заявника.

5. Що з наведеного є складовою права на повагу до приватного та сімейного життя:

- а) право на повагу до вираження власних думок;
- б) право на власну гідність;
- в) право на особисту недоторканність;
- г) право на повагу до житла.

6. В якому разі прослуховування телефонних розмов правоохоронними органами не буде вважатися втручанням у приватне життя особи і порушенням ст. 8 Конвенції:

- а) саме собою прослуховування є втручанням у право на повагу до приватного життя, але не обов'язково буде його порушенням;
- б) прослуховування не буде вважатися втручанням у приватне життя особи, якщо є відповідне рішення суду;
- в) прослуховування повинно мати законну мету;
- г) прослуховування завжди буде втручанням, оскільки здійснюється проти волі особи.

7. Відповідно до ст. 8 ЄКПЛ, втручання у приватне і сімейне життя можливе, «якщо воно є необхідним в демократичному суспільстві». Яке з положень характеризує вказаний вислів?

а) передбачає толерантність і терпимість і не є пропорцій-ним до законної мети;

б) втручання має бути передбачуваним і відповідати чіткому розмежуванню дискреційних повноважень державних органів;

в) передбачає існування «нагальної суспільної потреби» у цьому втручанні, про що приймають рішення органи державної влади;

г) норми статті вимагають від держави утриматися від будь-якого втручання, якщо воно буде суперечити демократичним принципам функціонування держави.

8. До сфери застосування ст. 8 ЄКПЛ не належить:

а) регулювання впливу довкілля на особу;

б) примусове медичне обстеження;

в) виселення;

г) захист честі, гідності та репутації.

9. До законних випадків, які можуть виправдовувати по-рушення прав, зазначених у ст. 8 ЄКПЛ, не належать:

а) в інтересах національної та громадської безпеки;

б) для забезпечення права на справедливий судовий розгляд;

в) для забезпечення економічно добробуту країни;

г) для захисту прав і свобод інших осіб.

10. До правових елементів сімейних стосунків, які підпадають під захист ст. 8 Конвенції, не належить:

- а) біологічне батьківство та материнство;
- б) опіка над дітьми;
- в) правовий статус позашлюбних дітей;
- г) право на життя ненародженої дитини.

Варіант 6

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАННІСТЬ
(Орієнтовний зміст презентації: Правомірне позбавлення свободи у разі застосування ст. 5 Конвенції. Законні вимоги осіб у разі порушення їхнього права на свободу й особисту недоторканність)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Хто має право подавати заяви за порушення ст. 3 Конвенції до ЄСПЛ?

- а) громадяни держави;
- б) будь-які особи;
- в) неурядові організації;
- г) групи осіб;
- г) усі відповіді правильні.

2. Які з перелічених прав, що захищаються ЄКПЛ, не підлягають жодним обмеженням і не допускають винятків?

- а) право на достатній рівень життя;
- б) право не бути підданим катуванню;

- в) право на повагу до приватного життя;
- г) право на життя;
- г) право на особисту недоторканність.

3. Хто з перелічених суб'єктів України не наділений правом подавати скарги за порушення ст. 3 Конвенції до ЄСПЛ?

- а) Генеральна прокуратура;
- б) Уповноважений Верховної Ради з прав людини;
- в) Верховний Суд;
- г) Верховна Рада України;
- г) Служба безпеки України.

4. У якому джерелі міжнародного права міститься визначення поняття «катування»:

- а) Загальна декларація прав людини;
- б) Конвенція ООН проти катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання;
- в) Конституція США;
- г) резолюція Генеральної Асамблеї ООН;
- г) усі відповіді правильні.

5. Чи можна обмежувати право не бути підданому нелюдському поводженню із метою запобігання злочинам?

- а) так, якщо це необхідно в демократичному суспільстві;
- б) так, якщо передбачено законом;
- в) ні, оскільки це право не підлягає жодним обмеженням;
- г) так, за наявності згоди інших держав-учасниць Конвенції;
- г) усі відповіді правильні.

6. До повноважень якого конвенційного органу з прав людини належить розслідування щодо порушення ст. 3 Конвенції?

- а) комітету з прав людини;
- б) комітету з прав дитини;
- в) комітету проти катувань;
- г) комітету з економічних, соціальних і культурних прав;
- г) усі відповіді правильні.

7. Чи є катуванням примусове голодування особи, яка перебуває в слідчому ізоляторі й оголосила голодування, виходячи із стандартів ст. 3 Конвенції?

- а) не є катуванням, якщо на це отримано згоду рідних і близьких такої особи;
- б) є катуванням, якщо таке голодування здійснюється насильницьким способом з використанням відповідних обмежувальних засобів під час годування;
- в) будь-який факт годування людини у залежному стані є катуванням;
- г) якщо це здійснюється на підставі судового рішення, то це не є катуванням;
- г) усі відповіді правильні.

8. В яких випадках обмеження права не бути підданому катуванню допускає Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод?

- а) допускає під час ведення війни;
- б) допускає в умовах надзвичайного стану;
- в) допускає стосовно осіб, які порушують закон у місцях позбавлення волі;

- г) не допускає;
- г) усі відповіді правильні.

9. У якому з наведених випадків є порушення ст. 3 Конвенції?

- а) відсутність проточної води у поліцейському відділі в приміщенні тимчасового тримання;
- б) проживання особи поблизу аеропорту та страждання від шуму, спричиненого літаками;
- в) спалювання будинку родичів особи, що розшукується за тероризм, представниками влади в присутності володільців будинку;
- г) протягом попереднього ув'язнення позбавлення особи можливості необмежено контактувати з оточуючим світом;
- г) усі відповіді правильні.

10. За яких умов може бути обмежене, згідно з ст. 3 Конвенції, право не бути підданому катуванню чи нелюдському поведженню?

- а) на умовах, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві;
- б) на умовах, що встановлені законом;
- в) на умовах, що встановлені в Статуті РЄ;
- г) це не підлягає жодним обмеженням;
- г) усі відповіді правильні.

Варіант 7

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ЗАХИСТ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУДОВИЙ РОЗГЛЯД (Орієнтовний зміст презентації: Вихідна інтерпретація ЄСПЛ права

людини на справедливий судовий розгляд. Застосування принципу публічності при здійсненні судочинства. Розумні строки судового розгляду справ)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Визначте характер права на свободу та особисту недоторканність (ст. 5 Конвенції) з огляду на ступінь його абсолютності.

а) це право є абсолютним, тобто нікого і ні за яких умов не може бути позбавлено свободи;

б) право не є абсолютним, але ст. 5 містить виключний перелік випадків обмеження цього права;

в) право є абсолютним, але не визнається порушенням цього права позбавлення свободи за умов виплати компенсації постраждалому;

г) право не є абсолютним, але ст. 5 містить відкритий перелік випадків обмеження цього права.

2. Відповідно до Конвенції та протоколів до неї, людину може бути позбавлено свободи відповідно до процедури встановлено:

а) інструкцією про правила розпорядку в ІТТ;

б) розпорядженням слідчого органу;

в) указом Президента України;

г) законом.

3. Відповідно до Конвенції, затримання особи за відсутності підстав чи обставин є:

- а) порушенням права на життя;
- б) нелюдським, чи таким що принижує гідність, поводженням або покаранням;
- в) порушенням права на справедливий суд;
- г) порушенням права на свободу та особисту недоторканність.

4. Чи передбачає ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод обмеження цього права?

- а) передбачає виключно в межах оперативної необхідності;
- б) передбачає виключно в межах процесуальної необхідності;
- в) передбачає виключно в межах переліку випадків, визначених Конвенцією;
- г) не передбачає.

5. В якому з варіантів правильно сформульований випадок правомірного позбавлення свободи відповідно до ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції?

- а) законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань;
- б) законне затримання осіб із метою охорони моралі;
- в) законне затримання осіб для збору інформаційних даних;
- г) усі варіанти відповідей є правильними.

6. Який із наведених випадків є прикладом правомірного обмеження права на свободу та особисту недоторканність відповідно до ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції?

- а) затримання компетентними особами під час перетину державного кордону для додаткової перевірки;

- б) законний арешт для забезпечення виконання обов'язку, встановленого законом;
- в) затримання учнів після занять як засіб покарання;
- г) заборона в'їзду до держави негромадянства.

7. Яка з наведених обставин затримання неповнолітніх закріплена у ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції?

- а) затримання неповнолітнього з метою застосування наглядових заходів виховного характеру;
- б) затримання неповнолітнього з метою його обшуку;
- в) затримання неповнолітнього з метою взяття показань;
- г) затримання неповнолітнього з метою допровадження його до місця проживання.

8. Яка із наведених обставин є, відповідно до ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції, законною підставою для арешту чи затримання особи, що «здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу»?

- а) обґрунтована необхідність проведення судово-медичної експертизи;
- б) обґрунтована необхідність запобігти вчиненню особою правопорушення;
- в) обґрунтована необхідність доставити свідка на судове засідання;
- г) усі варіанти відповіді є правильними.

9. Яке із наведених прав забезпечує затриманій особі ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції?

- а) право бути негайно і детально поінформованою зрозумілою для неї мовою про підстави арешту;

- б) право бути негайно і детально поінформованою зрозумілою для неї мовою про будь-яке обвинувачення, висунуте проти неї;
- в) право ініціювати провадження, в ході якого суд установлює законність затримання;
- г) усі відповіді є правильними.

10. Чи існує у держави обов'язок згідно з Конвенцією повідомляти про місцезнаходження особи, яку було затримано правоохоронними органами?

- а) такого обов'язку в держави немає;
- б) держава зобов'язана це робити;
- в) це питання не врегульовано Конвенцією;
- г) це цілком залежить від оперативної необхідності

Варіант 8

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ЗАХИСТ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ПОВАГУ ДО ПРИВАТНОГО ТА СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ (Орієнтовний зміст презентації: Правова природа виникнення та закріплення права на повагу до приватного та сімейного життя. Позитивні зобов'язання держави у сфері захисту права на приватність. Окремі сфери особистого та сімейного життя, які підлягають захисту за ст. 8 Конвенції)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Хто з перелічених суб'єктів не наділений правом подавати до ЄСПЛ скарги на порушення Україною прав людини і основоположних свобод?

- а) Генеральна прокуратура України;
- б) зареєстрована в Україні професійна спілка;
- в) особа, яка незаконно перебуває на території України;
- г) особа, яка перебуває під юрисдикцією України.

2. Який спеціальний Закон України регулює відносини, що виникають у зв'язку з обов'язком держави виконувати рішення ЄСПЛ у справах проти України?

- а) Закон України «Про прокуратуру»;
- б) Закон України «Про виконання рішень та застосування практики ЄСПЛ»;
- в) Кримінальний кодекс України;
- г) Кримінальний процесуальний кодекс України.

3. Що не входить до зобов'язань Уповноваженого у справах ЄСПЛ?

- а) інформування Комітету міністрів Ради Європи щодо виконання рішень Європейського суду;
- б) забезпечення представництва в ЄСПЛ;
- в) координації щодо виконання рішень ЄСПЛ;
- г) здійснення оплати відповідно до рішень ЄСПЛ.

4. З якого часу на відносини громадян України зі своєю державою поширилася юрисдикція ЄСПЛ?

- а) з моменту створення ЄСПЛ;
- б) коли Україна ратифікувала ЄКПЛ і вона набула чинності;

- в) з моменту проголошення незалежності України;
- г) з моменту вступу України в ООН.

5. Який з критерій обумовлює скарги на ті порушення, які відбулися з моменту ратифікації державою відповідачем ЄКПЛ чи відповідного протоколу?

- а) предметний (*ratione materiae*);
- б) суб'єктний (*ratione personae*);
- в) критерій місця (*ratione loci*);
- г) критерій часу (*ratione temporis*).

6. Який термін для подання заяви до Суду після винесення остаточного рішення на національному рівні у межах вичерпання національних засобів захисту?

- а) впродовж 12 місяців;
- б) впродовж 6 місяців;
- в) впродовж 4 місяців;
- г) впродовж 14 днів.

7. Що не є умовою для прийнятності кандидата в Судді ЄСПЛ?

- а) високі моральні якості;
- б) наявність кваліфікації, необхідної для призначення на ви-соку суддівську посаду;
- в) досвід перебування на керівних посадах;
- г) вік молодше 65 років станом на день подання кандидатури на розгляд.

8. Який варіант охоплює всі правильні критерії неприйнятності скарги до ЄСПЛ?

- а) неповне вичерпання національних засобів; присутнє зло-вживання правом на подання такої заяви; порушення терміну по-дання заяви;
- б) вичерпання національних засобів; якщо заявник не зазнав суттєвої шкоди; присутнє зловживання правом на подання такої заяви;
- в) вичерпання національних засобів; присутнє зловживання правом на подання такої заяви;
- г) якщо заявник зазнав суттєвої шкоди; якщо вона є анонімною або за своєю суттю є ідентичною до заяви, що була розглянута ЄСПЛ чи була подана на розгляд до іншого міжнародного органу розслідування або врегулювання, і якщо вона не містить нових фактів у справі.

9. Яке з визначень неприпустиміть поняттю «пілотні рішення»?

- а) систематичне невиконання державами-членами своїх зобов'язань;
- б) наявність рекомендацій, які держава-порушник повинна застосувати для усунення системних і грубих порушень;
- в) застосування уповільнення відшкодування особам, яких це стосується;
- г) неналежне виконання державами-членами своїх зобов'язань.

10. Який орган здійснює нагляд за виконанням рішення ЄСПЛ?

- а) Комітет Міністрів Ради Європи;
- б) Секретаріат;
- в) Велика Палата;
- г) Комісія.

Варіант 9

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

МЕЖІ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ У ПРАВО НА СВОБОДУ ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ: ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЄСПЛ (Орієнтовний зміст презентації: Правовий вимір реалізації права на свободу світогляду і віросповідання. Тлумачення понять. Межі втручання держави у право на свободу думки, совісті, релігії. Проблеми релігійного виховання та релігійної свободи у рішеннях ЄСПЛ. Сфера дії ст. 9 Конвенції)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Обмеження права на свободу мирних зібрань та об'єднань згідно з ст. 11 Конвенції повинні:

- а) бути встановлені законом, бути необхідними в демократичному суспільстві та здійснюватися в легітимних цілях;
- б) базуватися на Конституції, здійснюватися в демократичний спосіб та захищати національну безпеку і правопорядок;
- в) законним чином захищати національну безпеку, право-порядок і інтереси судочинства;
- г) бути законними, легальними та легітимними.

2. Захисту держави за ст. 11 Конвенції підлягає:

- а) Зібрання, на яке дала згоду влада;
- б) зібрання, організатори якого гарантували компенсацію за можливу шкоду, завдану учасниками зібрання;
- в) лише мирне зібрання;
- г) зібрання, яке охороняється поліцією.

3. Мирне зібрання – це зібрання, в якому:

- а) організатори мають мирні наміри і збори мають ненасильницький характер;
- б) організатори мають мирні наміри і збори мають насильницький характер;
- в) організатори мають насильницькі наміри і збори мають насильницький характер;
- г) організатори закликають учасників до побиття опонентів і вчиняють це.

4. Мирне зібрання – це зібрання, яке:

- а) не може дратувати або ображати інших осіб;
- б) може також дратувати або ображати інших осіб, і навіть тимчасово перешкоджати, ускладнювати або створювати перешкоди діям інших осіб;
- в) не може навіть тимчасово перешкоджати, ускладнювати або створювати перешкоди діям інших осіб;
- г) охороняється поліцією відповідно до попереднього повідомлення.

5. Правоохоронні органи несуть основну відповідальність за захист права на свободу мирних зібрань, а також за забезпечення належного громадського порядку під час їх проведення. В якому випадку держава не буде нести відповідальність, за ушкодження опонентами, що виявляють агресію, учасників мирних зібрань?

- а) у держави є абсолютний обов'язок захистити учасників мирного зібрання, винятків немає;
- б) якщо держава використала розумні та достатні заходи для забезпечення мирного ходу зібрань;
- в) тільки, якщо організатори мирного зібрання отримують дозвіл на проведення мирного зібрання;

г) якщо держава заборонила контрдемонстрацію, а її учасники все одно прийшли.

6. *Одиночний пікет розглядається як мирний захід:*

а) ні, це форма свободи вираження поглядів, однак вона потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу;

б) так, це мирне зібрання і воно потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу;

в) так, це мирне зібрання, однак воно не потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу;

г) ні, це форма свободи вираження поглядів, яка не потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу.

7. *Контрдемонстрація – мирне зібрання, яке:*

а) виникає спонтанно, без організаторів, як реакція на якусь подію, що має суспільний резонанс;

б) супроводжується ненасильницьким блокуванням об'єкта, що пікетується;

в) поєднує похід і мітинг та супроводжується лозунгами, плакатами;

г) висловлює погляди і переконання протилежні тим, які підтримуються учасниками мирного зібрання, що проводиться приблизно в той же час і неподалік від первинного мирного зібрання.

8. *Що з наведеного не має «мирного» характеру в розумінні ст. 11 Конвенції:*

а) перешкоджання руху автомобілям по проїжджій частині;

б) блокування входу в орган державної влади;

- в) організатори підбурюють до побиття учасників, які мають протилежні переконання;
- г) проведення мітингу.

9. Хто має обов'язок довести насильницькі наміри організаторів зібрань:

- а) органи державної влади;
- б) організатори заходу;
- в) учасники контрдемонстрації;
- г) учасники контрдемонстрації або інші особи в разі, якщо вони постраждали.

10. Чи підпадають під захист ст. 11 Конвенції об'єднання, діяльність яких суперечить цінностям Конвенції:

- а) не повною мірою, тільки в частині, яка суперечить цінностям Конвенції;
- б) повністю підпадають;
- в) не підпадають;
- г) це не має значення.

Варіант 10

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

СВОБОДА ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ (Орієнтовний зміст презентації: Правова природа виникнення та тлумачення термінів «погляди», «переконання», «уявлення», «світогляд». Обмеження права на свободу

вираження поглядів та сфери застосування ст. 10 Конвенції. Позитивні зобов'язання держав у контексті захисту ст. 10 Конвенції)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Якою є сучасна практика ЄСПЛ щодо права на евтаназію в контексті ст. 2 «Право на життя» Конвенції?

- а) ст. 2 передбачає право на смерть виключно від рук третьої особи;
- б) ст. 2 передбачає право на смерть виключно від рук держави;
- в) ст. 2 передбачає право на смерть від рук третьої особи або держави;
- г) евтаназія не є предметом розгляду Судом згідно з ст. 2 Конвенції.

2. Як у межах судової практики ЄСПЛ не слід тлумачити поняття «довільне посягання на життя»:

- а) навмисне позбавлення життя;
- б) явна загроза, вчинена із застосуванням насильства або погрозою його застосування, поза рамками законних винятків;
- в) перевищення допустимого абсолютно необхідного застосування сили та принципу пропорційності;
- г) посягання на життя для продовження людської цивілізації.

3. Який з протоколів до Конвенції, крім ст. 2, закріплює право на життя:

- а) Протокол № 1;
- б) Протокол № 6;
- в) Протокол № 7;
- г) Протокол № 11.

4. У справі, в якій чоловік заявниці загинув через те, що на нього на території лікарняного закладу впало дерево, Суд вирішив, що покладене на державу зобов'язання захищати право на життя зобов'язує її вживати розумних заходів, спрямованих на гарантування безпеки осіб, які перебувають у громадських місцях (Ciechońska проти Польщі, § 67). Чи може Суд тлумачити Конвенцію як таку, що забезпечує абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, яка становить ризик порушення права на життя?

а) ні, ст. 2 Конвенції не можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, яка становить ризик порушення права на життя, зокрема, якщо відповідна особа певною мірою відповідальна за нещасний випадок, що спричинив для неї невинуватому загрозу;

б) так, ст. 2 Конвенції можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, оскільки держава відповідальна за життя і здоров'я людини. Так, ст. 2 Конвенції можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, оскільки ст. 2 § 1 примушує державу вживати необхідних заходів для захисту життя осіб, які перебувають під її юрисдикцією;

в) так, ст. 2 Конвенції можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, оскільки ст. 2 § 1 примушує державу вживати необхідних заходів для захисту життя осіб, які перебувають під її юрисдикцією;

г) ні, ст. 2 Конвенції не можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, що становить ризик порушення права на життя, з огляду на те, що ст. 2 § 1 не примушує

державу утримуватись від умисного чи протиправного спричинення смерті (Centre de ressources juridiques au nom de Valentin Câmpeanu проти Румунії).

5. Відповідно до Конвенції, затримання особи без відповідних підстав чи обставин, що прямо визначені в ній, буде визнано:

- а) порушенням права на життя;
- б) нелюдським, чи таким, що принижує гідність людини, поведженням;
- в) порушенням права на справедливий суд;
- г) порушенням права на свободу совісті й релігійні переконання.

6. Застосування катувань представниками органів державної влади виправдовується у випадку:

- а) проголошення стану війни чи загрози війни;
- б) внутрішньої політичної нестабільності;
- в) будь-якого виду надзвичайного стану;
- г) жодні виключні обставини не можуть бути виправданням катування.

7. Що означає формулювання «право кожного на життя охороняється законом»?

а) нікого не може бути умисно позбавлено життя інакше, ніж через смертну кару, яка винесена вироком суду після визнання особи винною у вчиненні злочину;

б) нікого не може бути умисно позбавлено життя інакше, ніж на підставі виконання закону;

в) право кожного на життя передбачено міжнародними угодами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, згідно з ст. 9 Конституції України;

г) право кожного на життя охороняється судовим рішенням.

8. Позбавлення життя не розглядається як таке, що вчинене на порушення ст. 2 Конвенції 1950 р., якщо воно є наслідком виключно необхідного застосування сили:

- а) для захисту службової особи від незаконного насильства;
- б) для здійснення законного арешту або для запобігання втечі особи, яку законно тримають під вартою;
- в) при вчиненні правомірних дій для придушення страйку;
- г) з метою захисту життя від ризику, якого можна було уникнути.

9. У ст. 2 Конвенції 1950 р. передбачається заборона на навмисне позбавлення життя, за винятком таких випадків:

- а) виконання смертного вироку, винесеного судом за скоєння злочину, за який у законі встановлено таке покарання;
- б) позбавлення життя внаслідок непереборної сили;
- в) з метою захисту службової особи від протизаконного арешту;
- г) із метою попередження втечі особи, яка затримана за вчинення вбивства.

10. У справі «McCann and Others v. the United Kingdom» зазначено, що «держави не несуть прямої відповідальності за будь-яке вбивство чи завдання тілесних ушкоджень, скоєних представниками влади як приватними особами, якщо вони (ці представники)»:

- а) Конвенція не зобов'язує Високі Договірні Сторони інкорпорувати її норми в національне законодавство і до функцій органів Конвенції не входить вивчення всієї сукупності обставин такої поведінки представників влади;

б) користуються своїм становищем у момент учинення незаконних дій або принаймні за потурання чи мовчазної згоди влади, незалежно від того, чи був цей представник влади в конкретний момент при виконанні службових обов'язків;

в) не користуються своїм становищем у момент учинення незаконних дій або принаймні за потурання чи мовчазної згоди влади, незалежно від того, чи був цей представник влади в конкретний момент при виконанні службових обов'язків;

г) таке формулювання не міститься у справі «McCann and Others v the United Kingdom».

Варіант 11

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАННЯ У КОНТЕКСТІ СТ. 11 КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД: ОСОБЛИВОСТІ ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ. (Орієнтовний зміст презентації: Тлумачення понять «зібрання», «мирне зібрання», «контрдemonстрація». Пошук балансу між правом на мирні зібрання та іншими правами. Міжнародні акти та національне законодавство у сфері захисту права на мирні зібрання. Керівні принципи ОБСЄ зі свободи мирних зібрань. Справи ЄСПЛ щодо України).

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Коли Україна ратифікувала Європейську конвенцію:

а) 16 липня 1997 року;

- б) 11 вересня 1997 року;
- в) 1 грудня 1996 року;
- г) 27 квітня 1997 року.

2. Що із наведеного визначає обов'язковість рішення ЄСПЛ для України:

- а) Україна є Високою Договірною Стороною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- б) Україна ратифікувала конвенцію;
- в) Україна підписала Договір про асоціацію;
- г) Україна є членом Ради Європи.

3. Що означає відповідно до практики ЄСПЛ у п. 26 рішення у справі «Надточий проти України», принцип рівності сторін:

- а) кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти свою сторону в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом;
- б) кожна сторона повинна мати розумну можливість скористатися послугами адвоката в умовах, які ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом;
- в) кожна сторона повинна мати розумну можливість скористатися безоплатною правовою допомогою в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом;
- г) кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти себе особисто та безпосередньо брати участь у судових засіданнях в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом.

4. Що із переліченого не є ознакою дискримінації, забороненою ст. 14

Конвенції:

- а) обмеження здійснюється за певною ознакою;
- б) об'єктивно обґрунтована мета такого обмеження;
- в) ознака може бути реальною чи припускається;
- г) несприятливе ставлення до особи.

5. В якому рішенні ЄСПЛ визначено, що застосування формально нейтрального законодавства призвело до дискримінаційних наслідків та становило непряму дискримінацію:

- а) D. Н. та інші проти Чеської Республіки;
- б) Пічкур проти України;
- в) Маркс проти Бельгії;
- г) Ейрі проти Ірландії.

6. Яке рішення ухвалив ЄСПЛ у справі «Пічкур проти України»:

- а) дискримінаційне порушення права на власність;
- б) порушення права на повагу до приватного життя;
- в) порушення права на свободу об'єднань;
- г) порушення права на свободу віросповідання.

7. У рішенні по якій справі ЄСПЛ уперше застосував термін «непряма дискримінація»?

- а) D. Н. та інші проти Чеської Республіки;
- б) Пічкур проти України;
- в) Маркс проти Бельгії;
- г) Ейрі проти Ірландії.

8. Яке рішення ухвалив ЄСПЛ у справі «D.H. та інші про-ти Чеської Республіки»:

- а) дискримінаційне порушення права на власність;
- б) порушення права на повагу до приватного життя;
- в) порушення права на свободу об'єднань;
- г) дискримінаційне порушення права на освіту.

9. Щодо здійснення яких прав Конвенція та протоколи до неї забороняють дискримінацію?

- а) виключно щодо прав, які наведені у Конвенції;
- б) щодо права на справедливий суд;
- в) такої заборони дискримінації у Конвенції немає;
- г) щодо прав, які наведені у Конвенції, а також будь-яких передбачених законом прав.

10. Яке рішення ухвалив ЄСПЛ у справі «Тлімменос проти Греції»:

- а) дискримінаційне порушення права на повагу до приватного життя;
- б) дискримінаційне порушення права на свободу віросповідання;
- в) порушення права на свободу об'єднань;
- г) порушення права на власність.

Варіант 12

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАННЯ У КОНТЕКСТІ СТ. 11 КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД: ОСОБЛИВОСТІ ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ. (Орієнтовний зміст презентації: Позитивні зобов'язання держав у контексті

захисту права на мирні зібрання Особливості обмеження права на мирні зібрання. Можливі порушення свободи мирних зібрань з боку працівників правоохоронних органів. Право на свободу об'єднань)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Чи може держава, згідно з ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції, обмежувати свободу сповідувати релігію або переконання з метою захисту авторитету та безсторонності суду?

- а) так, якщо це передбачено законом;
- б) так, якщо це необхідно в демократичному суспільстві;
- в) так, за наявності згоди інших держав-учасниць Конвенції;
- г) ні, оскільки такої мети немає у ст. 9 Конвенції.

2. У який спосіб може бути реалізоване право людини на сповідування релігії чи переконань?

- а) богослужіння та відправлення культів;
- б) ритуальні обряди та процесії;
- в) навчання релігійній практиці;
- г) усі відповіді є правильними.

3. Чи має право держава на підставі ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції нав'язувати населенню певну релігію або переконання?

- а) має право за будь-яких умов;
- б) має право, якщо це потрібно в інтересах громадської безпеки й охорони публічного порядку;
- в) має право, але лише після рішення Конституційного суду;

г) не має права за жодних умов.

4. Чи є абсолютним право батьків забезпечувати дітям освіту і навчання відповідно до своїх релігійних і світоглядних переконань, передбачене ст. 2 «Право на освіту» Протоколу 1 до Конвенції?

- а) це право є абсолютним і не передбачає жодних обмежень;
- б) право на освіту не стосується будь-яких переконань;
- в) право на освіту підлягає обмеженням, що відповідають цілям обмежень прав і свобод у ч. 2 ст. 9 «Свобода думки, совісті та релігії»;
- г) жоден із варіантів не є правильним.

5. Які види свободи, згідно з позицією Крумерха Петера, передбачає право на свободу релігії?

- а) внутрішню та зовнішню свободу релігії;
- б) абсолютну та релятивну свободу релігії;
- в) індивідуальну та колегіальну свободу релігії;
- г) природну та соціальну свободу релігії.

6. Чи мають право державні органи, відповідно до рішення ЄСПЛ, втручатися в процес прозелітизму, тобто у відносини у зв'язку з наверненням осіб до певної релігії?

- а) держава може втручатися виключно в межах спеціального законодавства;
- б) держава не може втручатися в навернення осіб до певної релігії;
- в) держава вправі не лише втручатися в прозелітизм, а і заборонити його відповідно до національних традицій;
- г) це питання не розглядалося ЄСПЛ.

7. Яка з наведених цілей, згідно з ст. 9 Конвенції, не може бути підставою обмеження права сповідання релігії або переконання?

- а) інтереси громадської безпеки;
- б) охорона здоров'я чи моралі;
- в) інтереси національно-культурної безпеки;
- г) охорона публічного порядку.

8. За яких умов вимога державних органів до особи вказати свою релігію або релігійне переконання не буде вважатися порушенням права на свободу думки, совісті та релігії (ст. 9 Конвенції)?

- а) така вимога завжди є порушенням права на свободу релігійних переконань;
- б) така вимога є порушенням, за винятком звернення вимоги до державних посадових осіб;
- в) така вимога не є порушенням за будь-яких умов;
- г) така вимога не є порушенням лише у випадку вимоги слідчого чи прокурора у зв'язку з розслідуванням кримінальної справи.

9. Чи відносить Конвенція право на сповідання переконань до права на свободу вираження поглядів?

- а) відносить, оскільки в окремих випадках право на сповідання переконань і право на вираження поглядів неможливо відрізнити;
- б) відносить, тому що ці права наведені також у ст. 34 Конституції України;
- в) не відносить, оскільки ці права передбачені різними статтями Конвенції;
- г) жоден із варіантів не є правильним.

10. Чи будь-які переконання підпадають під захист ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції?

- а) будь-які переконання, і не лише релігійні;
- б) релігійні переконання незалежно від їхнього змісту;
- в) лише ті релігійні переконання, що досягають певного рівня переконливості, серйозності та важливості;
- г) конвенція не захищає переконання

Варіант 13

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЗАБОРОНИ ДИСКРИМІНАЦІЇ (Орієнтовний зміст презентації: Вихідна інтерпретація ЄСПЛ права людини на недискримінацію. Подальший розвиток ЄСПЛ розуміння заборони дискримінації)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. В якому з перелічених документів закріплені всі 10 принципів міжнародного права:

- а) Заключному акті НБСЄ 1975 р.;
- б) Статуті ООН 1945 р.;
- в) Віденській конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.;
- г) Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 року.

2. Природа й ознаки основних принципів міжнародного публічного права. Оберіть правильне твердження:

а) основні принципи міжнародного права – це загальновизнані норми вищого порядку, зазвичай імперативні норми (*jus cogens*);

б) основні принципи міжнародного права є принципами загального міжнародного права й поширюються на тих суб'єктів міжнародного права, які визнають їх імперативними нормами;

в) відхилення від основних принципів міжнародного права з боку будь-якого суб'єкта міжнародних відносин неприпустиме, воно можливе лише за згодою суб'єктів міжнародного права;

г) основні принципи міжнародного права – це загальні принципи права, визнані цивілізованими націями.

3. Вкажіть, в якому міжнародному акті викладено зміст основних принципів міжнародного права

а) Конвенція про мирне врегулювання міжнародних спорів 1907 р.;

б) Женевські конвенції про захист жертв війни 1949 р.;

в) Хартія прав та обов'язків держав 1974 р.;

г) Заключний акт НБСЄ 1975 р.

4. Найбільш авторитетні міжнародно-правові документи, що закріплюють основні принципи міжнародного права, – це:

а) Статут Міжнародного суду ООН, Загальна Декларація прав людини 1948 року, Декларація про надання незалежності колоніальним країнам;

б) Статут Міжнародного суду ООН, Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р., Паризька хартія для Нової Європи 1990 року, Віденська декларація і Програма дій 1993 р.;

в) Статут ООН, Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 року, Заключний акт НБСЄ 1975 р.;

г) Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р., Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами.

5. Що з наведеного не є принципом міжнародного права?

- а) суверенна рівність держав;
- б) обов'язковість виконання міжнародних договорів;
- в) незмінність державних кордонів;
- г) мирне розв'язання міжнародних спорів.

6. *Pacta sunt servanda* – це принцип, згідно з яким:

- а) держава поширює свою юрисдикцію на громадян, які мешкають на її території;
- б) закон не має зворотної сили;
- в) договори повинні виконуватися;
- г) право представляти державу на міжнародній арені.

7. Принцип непорушності державних кордонів як один з основних принципів міжнародного права був зафіксований у:

- а) Статуті ООН 1945 р.;
- б) Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами згідно зі Статутом ООН 1970 р.;
- в) Загальній декларації прав людини 1948 р.;

г) Заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р.

8. Принцип територіальної цілісності держав – це:

а) відмова від будь-яких територіальних домагань у цей момент і в майбутньому;

б) заборона насильницького захоплення, приєднання або розчленування території іноземної держави;

в) визнання існуючих кордонів, відмова від будь-яких зазіхань на ці кордони, відмова від будь-яких територіальних домагань у цей момент або в майбутньому;

г) держави утримуються в їхніх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування і проти територіальної недоторканності або політичної незалежності держав, і будь-яким іншим чином.

9. Яке положення включає принцип незастосування сили або загрози силою?

а) всі держави-члени ООН вирішують свої міжнародні спори мирними засобами так, щоб не ставити під загрозу міжнародний мир, безпеку та справедливість;

б) держави утримуються в їхніх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування і проти територіальної недоторканності або політичної незалежності держав, і будь-яким іншим чином;

в) перед тим, як застосувати зброю, держави повинні обирати, наскільки це можливо, мирні засоби вирішення міжнародних спорів;

г) заборона насильницького захоплення, приєднання або розчленування території іноземної держави.

10. Яке положення включає принцип непорушності державних кордонів?

а) визнання існуючих кордонів, відмова від будь-яких зазіхань на ці кордони, відмова від будь-яких територіальних домагань у цей момент і в майбутньому;

б) державні кордони, визначені державними історично один раз, не підлягають будь-якій зміні;

в) держава самостійно визначає свої кордони, правила їх перетину і прикордонний режим;

г) утримання державами в їхніх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування і проти територіальної недоторканності або політичної незалежності держав, і будь-яким іншим чином.

Варіант 14

1. Створити презентацію (01-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В РАМКАХ ООН (Орієнтовний зміст презентації: Права людини в Статуті ООН. Загальна декларація прав людини. Основні органи ООН та права людини: Генеральна Асамблея ООН, Економічна та соціальна рада, Рада Безпеки ООН. Інституційний центр захисту прав людини ООН: Комісія ООН з прав людини (1946-2006), Рада ООН з прав людини (2006- ...), Універсальний періодичний огляд, Верховний комісар ООН з прав людини. Спільні елементи для експертних органів, що базуються на договорах ООН. Сучасні проблеми функціонування системи договірних органів. Міжнародні договори ООН про права людини. Конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Пакти ООН про права людини. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права.

Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. Конвенція про права дитини. Міжнародна конвенція про захист прав усіх працівників-мігрантів та членів їх сімей. Міжнародна конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень. Конвенція про права інвалідів)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Чи може держава, згідно з ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції, обмежувати свободу сповідувати релігію або переконання з метою захисту авторитету та безсторонності суду?

- а) так, якщо це передбачено законом;
- б) так, якщо це необхідно в демократичному суспільстві;
- в) так, за наявності згоди інших держав-учасниць Конвенції;
- г) ні, оскільки такої мети немає у ст. 9 Конвенції.

2. У який спосіб може бути реалізоване право людини на сповідування релігії чи переконань?

- а) богослужіння та відправлення культів;
- б) ритуальні обряди та процесії;
- в) навчання релігійній практиці;
- г) усі відповіді є правильними.

3. Чи має право держава на підставі ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції нав'язувати населенню певну релігію або переконання?

- а) має право за будь-яких умов;
- б) має право, якщо це потрібно в інтересах громадської безпеки й охорони публічного порядку;
- в) має право, але лише після рішення Конституційного суду;
- г) не має права за жодних умов.

4. Чи є абсолютним право батьків забезпечувати дітям освіту і навчання відповідно до своїх релігійних і світоглядних переконань, передбачене ст. 2 «Право на освіту» Протоколу 1 до Конвенції?

- а) це право є абсолютним і не передбачає жодних обмежень;
- б) право на освіту не стосується будь-яких переконань;
- в) право на освіту підлягає обмеженням, що відповідають цілям обмежень прав і свобод у ч. 2 ст. 9 «Свобода думки, совісті та релігії»;
- г) жоден із варіантів не є правильним.

5. Які види свободи, згідно з позицією Крумерха Петера, передбачає право на свободу релігії?

- а) внутрішню та зовнішню свободу релігії;
- б) абсолютну та релятивну свободу релігії;
- в) індивідуальну та колегіальну свободу релігії;
- г) природну та соціальну свободу релігії.

6. Який термін для подання заяви до Суду після винесення остаточного рішення на національному рівні у межах вичерпання національних засобів захисту?

- а) впродовж 12 місяців;
- б) впродовж 6 місяців;
- в) впродовж 4 місяців;

г) впродовж 14 днів.

7. Що не є умовою для прийнятності кандидата в Судді ЄСПЛ?

- а) високі моральні якості;
- б) наявність кваліфікації, необхідної для призначення на ви-соку суддівську посаду;
- в) досвід перебування на керівних посадах;
- г) вік молодше 65 років станом на день подання кандидатури на розгляд.

8. Який варіант охоплює всі правильні критерії неприйнятності скарги до ЄСПЛ?

- а) неповне вичерпання національних засобів; присутнє зло-вживання правом на подання такої заяви; порушення терміну по-дання заяви;
- б) вичерпання національних засобів; якщо заявник не зазнав суттєвої шкоди; присутнє зловживання правом на подання такої заяви;
- в) вичерпання національних засобів; присутнє зловживання правом на подання такої заяви;
- г) якщо заявник зазнав суттєвої шкоди; якщо вона є анонімною або за своєю суттю є ідентичною до заяви, що була розглянута ЄСПЛ чи була подана на розгляд до іншого міжнародного органу розслідування або врегулювання, і якщо вона не містить нових фактів у справі.

9. Яке з визначень неприйнятності поняттю «пілотні рішення»?

- а) систематичне невиконання державами-членами своїх зобов'язань;
- б) наявність рекомендацій, які держава-порушник повинна застосувати для усунення системних і грубих порушень;

в) застосування уповільнення відшкодування особам, яких це стосується;

г) неналежне виконання державами-членами своїх зобов'язань.

10. Який орган здійснює нагляд за виконанням рішення ЄСПЛ?

а) Комітет Міністрів Ради Європи;

б) Секретаріат;

в) Велика Палата;

г) Комісія.

Варіант 15

1. Створити презентацію (10-25 змістовних слайдів, з посиланнями на законодавство, рішення судів тощо).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК РАДИ ЄВРОПИ. (Орієнтовний зміст презентації: Конвенція про захист прав людини та основних свобод та протоколи до неї. Права людини згідно з Європейською соціальною хартією. Процедура звітності та Європейський комітет соціальних прав (ЄКСР). Процедура колективних скарг. Інші конвенції по правам людини підписані в рамках Ради Європи. Склад Європейського суду з прав людини. Посадові особи, органи ЄСПЛ. Секції Суду. Справи ЄСПЛ. Виконання рішень Європейського суду з прав людини. Європейський Союз та права людини. Історичний розвиток. Хартія основних прав Європейського Союзу. Агенція з основних прав. Організація з безпеки та співробітництва в Європі та прав людини)

2. Тест (вірні відповіді виділити напівжирним та надати пояснення з посиланням на відповідне джерело)

1. Чи може держава, згідно з ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції, обмежувати свободу сповідувати релігію або переконання з метою захисту авторитету та безсторонності суду?

- а) так, якщо це передбачено законом;
- б) так, якщо це необхідно в демократичному суспільстві;
- в) так, за наявності згоди інших держав-учасниць Конвенції;
- г) ні, оскільки такої мети немає у ст. 9 Конвенції.

2. У який спосіб може бути реалізоване право людини на сповідування релігії чи переконань?

- а) богослужіння та відправлення культів;
- б) ритуальні обряди та процесії;
- в) навчання релігійній практиці;
- г) усі відповіді є правильними.

3. Чи має право держава на підставі ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції нав'язувати населенню певну релігію або переконання?

- а) має право за будь-яких умов;
- б) має право, якщо це потрібно в інтересах громадської безпеки й охорони публічного порядку;
- в) має право, але лише після рішення Конституційного суду;
- г) не має права за жодних умов.

4. Чи є абсолютним право батьків забезпечувати дітям освіту і навчання відповідно до своїх релігійних і світоглядних переконань, передбачене ст. 2 «Право на освіту» Протоколу 1 до Конвенції?

- а) це право є абсолютним і не передбачає жодних обмежень;

- б) право на освіту не стосується будь-яких переконань;
- в) право на освіту підлягає обмеженням, що відповідають цілям обмежень прав і свобод у ч. 2 ст. 9 «Свобода думки, совісті та релігії»;
- г) жоден із варіантів не є правильним.

5. Які види свободи, згідно з позицією Крумерха Петера, передбачає право на свободу релігії?

- а) внутрішню та зовнішню свободу релігії;
- б) абсолютну та релятивну свободу релігії;
- в) індивідуальну та колегіальну свободу релігії;
- г) природну та соціальну свободу релігії.

6. *Pacta sunt servanda* – це принцип, згідно з яким:

- а) держава поширює свою юрисдикцію на громадян, які мешкають на її території;
- б) закон не має зворотної сили;
- в) договори повинні виконуватися;
- г) право представляти державу на міжнародній арені.

7. Принцип непорушності державних кордонів як один з основних принципів міжнародного права був зафіксований у:

- а) Статуті ООН 1945 р.;
- б) Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами згідно зі Статутом ООН 1970 р.;
- в) Загальній декларації прав людини 1948 р.;
- г) Заключному акті Ради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р.

8. Принцип територіальної цілісності держав – це:

- а) відмова від будь-яких територіальних домагань у цей момент і в майбутньому;
- б) заборона насильницького захоплення, приєднання або розчленування території іноземної держави;
- в) визнання існуючих кордонів, відмова від будь-яких зазіхань на ці кордони, відмова від будь-яких територіальних домагань у цей момент або в майбутньому;
- г) держави утримуються в їхніх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування і проти територіальної недоторканності або політичної незалежності держав, і будь-яким іншим чином.

9. Яке положення включає принцип незастосування сили або загрози силою?

- а) всі держави-члени ООН вирішують свої міжнародні спори мирними засобами так, щоб не ставити під загрозу міжнародний мир, безпеку та справедливість;
- б) держави утримуються в їхніх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування і проти територіальної недоторканності або політичної незалежності держав, і будь-яким іншим чином;
- в) перед тим, як застосувати зброю, держави повинні обирати, наскільки це можливо, мирні засоби вирішення міжнародних спорів;
- г) заборона насильницького захоплення, приєднання або розчленування території іноземної держави.

10. Яке положення включає принцип непорушності державних кордонів?

а) визнання існуючих кордонів, відмова від будь-яких зазіхань на ці кордони, відмова від будь-яких територіальних домагань у цей момент і в майбутньому;

б) державні кордони, визначені державними історично один раз, не підлягають будь-якій зміні;

в) держава самостійно визначає свої кордони, правила їх перетину і прикордонний режим;

г) утримання державами в їхніх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування і проти територіальної недоторканності або політичної незалежності держав, і будь-яким іншим чином.

Рекомендована література

Основна

1. Egre L. E. Protection manual for human rights defenders. Dublin: Front Line, 2005. 138 p.

2. Human Rights, Spiritual Values and Global Economy: scientific publication / ed. by B. Sitek. Ecko House publishing, 2011. 600 p.

3. Human rights. A compilation of internasional instruments. Vol.1. Universal Instruments. New York and Geneva: United Nations Publication, 1994.

4. International Protection of Human Rights / Ed. by Lattmann T., Vizi B. Budapest: National University of Public Service Institute of International Studies, 2014. 145 p.

5. Korff Douwe. The right to life. A guide to the implementation of Article 2 of the European Convention on Human Rights. Strasbourg, 2006. 96 p.

6. Кваліфікаційний (адвокатський) іспит: У 17 кн. Кн. 16. Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: навчальний посібник для осіб, які виявили бажання стати адвокатом / наук. ред.: О. Д.

Святоцький, Р. О. Стефанчук, О. М. Дроздов. Київ: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2017. 208 с.

7. Размстаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини: навч. посібн., 2018. 364 с.

8. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини: навч. посібн. Київ, 2018. 168 с.

Додаткова

9. Boas Gideon. Public International Law: Contemporary Principles and Perspectives. Edward Elgar Publishing, Ltd. 2012. 400 p.

10. Craig P. EU law: text, cases, and materials / P. Craig, G. Burca. 5-th ed. Oxford: Oxford University Press, 2011. 1162 p.

11. Precedent UA – 2016: наукове видання / В Лутковська [та ін.]. Київ: КВІЦ, 2017. 326 с.

12. Precedent UA – 2017: науково-практичне видання / USAID; Українська Гельсінська спілка з прав людини. Київ: КВІЦ, 2018. 412 с.

13. Shaw Malcolm N. International Law. Cambridge University Press, Sixth edition. 2008. 1710 p.

14. Головатий С. Про людські права: лекції. Київ: Дух і літера, 2016. 760 с.

15. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини. Львів: Кальварія, 2000.

16. Дудаш Т. І. Практика європейського суду з прав людини : навчальний посібник. 2-е вид. Київ: Правова єдність: Алерта, 2014, 2016.

17. Комарова Т. В. Юрисдикція суду Європейського Союзу: монографія. Харків: Право, 2010. 360 с.

18. Манукян В. І. Страсбургское право. Европейский суд по правам человека. Право, практика, комментарий: научно-популярное издание. Харьков: Право, 2017. 600 с.

19. Міжнародна хартія прав людини: збірник / ред. А. М. Шлепаков. Київ: Наукова думка, 1991.

20. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. 2(11). 2013: офіційне видання перекладів рішень Європейського суду з прав людини. Київ: Міністерство юстиції України, 2013. 238 с.

21. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. 3(12). 2013: офіційне видання перекладів рішень Європейського суду з прав людини. Київ: Міністерство юстиції України, 2013. 239 с.

22. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. 4(13). 2013: офіційне видання перекладів рішень Європейського суду з прав людини. Київ: Міністерство юстиції України, 2013. 239 с.

23. Практика застосування європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: стаття 6 та стаття 1 Першого Протоколу: практичний посібник / упор.: В. Я. Погребник, С. О. Кравцов. Харків: Право, 2018. 196 с. Теорія та практика застосування конвенції про захист прав людини і основоположних свобод / ред.: О. В. Сердюк, І. В. Яковюк. Харків: Право, 2017. 374 с.

24. Фурса С. Я. Науково-практичний коментар до Закону України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини”: науково-виробниче видання / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса. Київ : Видавець Фурса С. Я., 2007. 52 с.

25. Шевчук С. Судовий захист прав людини. Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції: наукове видання. Київ, 2010. 832 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційна система «Законодавство України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

2. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/>

3. Офіційний веб-портал «Судова влада» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://court.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/>

5. Офіційний веб сайт Міністерства внутрішніх справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mvs.gov.ua/>

6. Council of Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: HELP <http://help.elearning.ext.coe.int/>

7. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.library.univ.kiev.ua

8. Наукова бібліотека Національного університету “Києво–Могилянська академія” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>

9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

10. Наукова Бібліотека СНУ ім. Володимира Даля [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://library.snu.edu.ua>

11. Національна Парламентська бібліотека України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua/>

12. Рішення щодо України, винесені Європейським Судом з прав людини [Електронний ресурс] // Сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/m/rishennyia-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>

13. Центр розвитку українського законодавства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ulde.kiev.ua/news.php>

14. Юридичний факультет СНУ ім. В. Даля [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pravo-snu.com.ua/>

15. Юридична клініка «PRO BONO» при юридичному факультету СНУ ім. В. Даля [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pravo-snu.com.ua/clinic/>
16. . A Basic Handbook for UN Staff. Office of the high commissioner for human rights United Nations staff college project. URL:<https://www.ohchr.org/Documents/Publications/HRhandbooken.pdf>
17. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Official Site. URL:<https://mfa.gov.ua/en>
18. UN-ilibrary. URL: <https://www.un-ilibrary.org/>
19. United Nations. Official Site. URL: <https://www.un.org/en>
20. The International Court of Justice. Official Site. URL: <https://www.icjciij.org/>
21. International Criminal Court. Official Site. URL: <https://www.icccpi.int/>
22. . European Court of Human Rights. Official Site. URL:<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
23. About UN in Ukraine. URL: <http://www.un.org.ua/en>
24. Представництво Європейського Союзу в Україні URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/more_info/euroclubs/euroclubs_uk.htm

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольних робіт з дисципліни
«Право Європейського союзу та міжнародний захист прав людини»
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
заочної форми навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

Укладачі:

Галина Вікторівна ТАТАРЕНКО
Олександр Анатолійович МЕЗЕРЯ

Оригінал-макет

Підписано до друку _____
Формат 60x84^{1/16}. Папір типограф. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. _____.
Тираж ___ екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: вул. Іоанна Павла II, 17
Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42
e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com